

**Література:**

1. Бунтовская Л.Л., Бунтовский С.Ю., Петренко Т.В. Конфликтология: Учеб. пособие. – М.: Юрайт. 2017. – 144 с. (5)
2. М.Д. Виноградський, С.О. Беляєва, А.М. Виноградська, О.К. Шканова Управління персоналом:[навч. посіб.] / М.Д. Виноградський, С.О. Беляєва, А.М. Виноградська, О.К. Шканова. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 500 с.
3. Ложкін Г. В. Психологія конфлікту: теорія та сучасна практика: Навчальний посібник. / Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 416 с.

**Науковий керівник:**

кандидат філософських наук, доцент Пісна Юлія Володимирівна.

**Лідія Маркіна, Вікторія Онищенко  
(Дніпро, Україна)****ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

У сучасному суспільстві дистанційне навчання відображає нові трансформації в сфері освіти. За останні роки у європейських та вітчизняних закладах вищої освіти дистанційне навчання розглядається як перспективна, синтетична, гуманістична та інтегральна форма отримання освіти [1, с. 36].

Відповідності до Закону України «Про вищу освіту» дистанційне навчання є формою навчання [3].

Характерними особливостями ДН є:

- гнучкість (особи, які навчаються дистанційно, можуть не відвідувати аудиторних занять, навчатися у зручний для себе час, у зручному місці та режимі, якщо зазначене дозволяє виконати всі вимоги навчального плану);

- модульність (в основу програм ДН закладається модульний принцип, навчальний план формується на основі окремих навчальних дисциплін, також можливе навчання за індивідуальним навчальним планом);

- економічна ефективність (за рахунок використання більш концентрованого подання та уніфікації навчального матеріалу, зменшення навантаження на навчальні площі, ефективного використання технічних засобів навчання собівартість ДН є меншою, порівняно з традиційними формами навчання);

- нова роль науково-педагогічних працівників (тьютор виконує функції консультування при розробці індивідуального навчального плану та у процесі організації навчального процесу);

- контроль знань (поточний може здійснюватись дистанційно, а семестровий та державна атестація – очно в НУБіП);

- використання спеціалізованих технологій та засобів навчання (технологія ДН передбачає сукупність методів, форм і засобів взаємодії в процесі самостійного засвоєння студентом навчального матеріалу).

Дистанційна форма навчання передбачає самостійне опанування студентами навчальних дисциплін під керівництвом тьютора на основі використання навчально-методичних посібників та сучасних засобів навчання (мережених-, TV- та кейс-технологій).

Під час пандемії, у складних умовах карантину, виникла нагальна потреба кардинальних змін освітнього процесу. У закладах вищої освіти було здійснено швидкий перехід з денної форми навчання на дистанційну. Постала проблема збереження якості навчання, щоб якість навчання за дистанційною формою була не нижчою за якість навчання за денною формою.

Якщо розглядати шляхи розв'язання цієї проблеми очима студента, то слід звернути увагу на специфічні особливості діяльності науково-педагогічного працівника та діяльності здобувачів вищої освіти, структуру їх взаємодії, а також дидактичне наповнення змістовної навчальної інформації. Ефективність дистанційного навчання заснована на тому, що ті, кого навчають, самі почувають необхідність подальшого навчання, а не піддаються тиску з боку. Вони мають можливість роботи з навчальними матеріалами в такому режимі й обсязі, який підходить безпосередньо їм. Ефект у значній мірі залежить від того, наскільки регулярно займається той, хто навчається.

На нашу думку, діяльності науково-педагогічного працівника в умовах дистанційного навчання істотно відрізняється від діяльності в умовах денної форми навчання. Скрізь призму дистанційного навчання можна розглядати викладання як допомогу здобувачам вищої освіти в здійсненні самостійної, свідомої, цілеспрямованої, результативної пізнавальної діяльності. Перш за все, науково-педагогічному працівнику доцільно викласти рекомендації щодо опрацювання навчального матеріалу студентами не тільки в інструктивному, але й в пояснювально-ілюстративному вигляді.

Сьогодні застосування дистанційного навчання у різноманітних сферах освіти показав, що від дає змогу:

- організувати спільні проекти досліджень викладачів, студентів, наукових працівників з різних шкіл, наукових і навчальних центрів одного або декількох регіонів та навіть різних країн. Такий підхід

забезпечує справжню дослідну творчу або суто прикладну, практичну, самостійну діяльність партнерів з використанням розмаїття засобів і форм самостійної, пізнавальної та практичної творчої роботи;

- надавати оперативну консультаційну допомогу широкому колу тих, хто навчає, через систему науково-методичних центрів;

- створювати мережу дистанційного навчання та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів;

- швидко обмінюватися інформацією, ідеями, планами з питань і тем, що цікавлять, розширюючи при цьому свій кругозір та підвищуючи культурний рівень;

- формувати у партнерів (учнів, студентів, викладачів) комунікативні вміння, культуру спілкування, залучаючи до процесу спільного пошуку, до дискусій, до порівняння різних думок, систем аргументації, стилів полеміки. Усе це виробляє навички справжньої дослідної діяльності, моделюючи роботу наукової лабораторії, творчої майстерні;

- учити пошуку інформації (починаючи зі співучасника проекту й закінчуючи базами даних), обробляти її за допомогою найсучасніших комп'ютерних технологій, зберігати й передавати на будь-якій відстані, у різні точки планети;

- створювати справжнє мовне середовище (в умовах міжнародних телекомунікаційних проєктів, телеконференцій);

- забезпечувати культурний, гуманітарний розвиток на основі залучення до найширшої інформації культурного, етнічного, гуманістичного плану.

В умовах дистанційного навчання діяльність здобувача вищої освіти стає ефективною, якщо він володіє знаннями про раціональні прийоми опанування навчальним матеріалом, навичками самоконтролю і самоуправління, відповідально відноситься до навчання, виявляє дисциплінованість та наполегливість. Необхідне також систематичне планування навчальної праці. Дуже важливо не залишати нічого недоробленим чи незрозумілим. Саме під час дистанційного навчання гігієна та техніка розумової праці набуває особливого сенсу для кожного здобувача вищої освіти.

У контексті гігієни розумової праці доцільно знати правила збереження і підвищення розумової працездатності, а також володіти вміннями їх виконання на практиці. У контексті техніки розумової праці необхідно знати ефективні прийоми розумової діяльності й уміти їх виконувати.

Особливе значення набуває побудова ефективної структурної взаємодії науково-педагогічного працівника та студентів, яка стає важливим чинником результативності дистанційного навчання.

Слід зазначити, що важливою умовою стає якість інформаційно-предметного комплексу навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти повинен мати доступ до високоякісних джерел навчальної інформації. Дистанційне навчання можливе тільки за наявності сучасних телекомунікаційних та комп'ютерних засобів зберігання, подання, опрацювання інформації.

Інколи під час денної форми навчання комп'ютерні технології застосовувались епізодично, спостерігався нестійкий інтерес до їх удосконалення. Під час карантину, коли дистанційне навчання стає ведучим, використання комп'ютерних технологій має активно дієвий характер, спостерігається стійкий інтерес до постійного осучаснення освітніх інформаційних ресурсів, оновлення мережових інформаційно-комунікативних комплексів.

Ці комплекси стають основним компонентом інформаційного освітнього середовища, яке ґрунтується на основі принципів інтерактивності та візуалізації [2, с. 365].

У цьому контексті здобувачі вищої освіти мають велику мотивацію до використання мультимедійних інформаційних ресурсів та потребують цілеспрямованої допомоги в цьому питанні. Наприклад, для майбутніх психологів доцільним є вивчення дисциплін «Інформаційні системи у психологічних службах», «Сучасні комп'ютерні технології та телекомунікації», «Інформаційна культура майбутнього психолога».

Отже, вважаємо, що досвід навчальної праці під час карантину в умовах дистанційного навчання стане поштовхом для виникнення нових поглядів на інформаційно-освітнє середовище, в якому здійснюється підготовка фахівців з вищою освітою. Нас чекають нові виклики часу та нові підходи до об'єднання зусиль закладів вищої освіти, державних установ щодо надання дистанційної освіти статусу рівноцінної з очною та розробка відповідної нормативно-правової бази.

### Література:

1. Бідюк Н.М., Шаран Р.В. дистанційне навчання як новітня технологія неперервної відкритої освіти // Наукові записки: Збірник наукових статей Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова / Укл. П.В. Дмитренко, Л.Л. Макаренко. – Випуск LXII (62). – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2006. С. 35-40.
2. Морохов Г.О. Інформаційно-комунікативне середовище як засіб мультимедійної підготовки майбутніх менеджерів організацій // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. / [редкол. Т.І. Сущенко (голов. ред) та ін. – Запоріжжя, 2011. – Вип. 21 (74)]. С. 363-368.
3. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. – К., 2014.